

Barnkonsekvensanalys av förslag till kulturprogram för perioden 2025-2028

1. Ärende som ska prövas

Remissversion av kulturprogram för Helsingborgs stad för perioden 2025-2028.

Kulturprogrammet är det stadsövergripande politiska styrdokumentet för kulturområdet i Helsingborg. Programmet gäller för alla förvaltningar och kommunala bolag. Kulturprogram 2025–2028 är en aktualisering av föregående kulturprogram för perioden 2021-2024.

2. Beställare av barnkonsekvensanalys

Beställare är kulturnämnden i Helsingborgs stad.
Barnkonsekvensanalysen är genomförd av Kulturförvaltningen.

3. Kartläggning

Underlag

Barnkonsekvensanalysen bygger på underlag från:

- forskningsprojektet Ung livsstil
- samråd med Helsingborgs stads ungdomsråd
- samråd med rådet för funktionshinderfrågor
- workshop med elever i årskurs 6 inför framtagande av plan för kultur för barn och unga

Forskningsprojektet Ung livsstil

Sedan år 2000 är Helsingborgs stad genom skol- och fritidsförvaltningen med i forskningsprojektet Ung livsstil om unga helsingborgares

levnadsvillkor och preferenser. Syftet med projektet är att ge kommunens politiker och tjänstepersoner ökad kunskap om ungas livssituation och önskemål. Var tredje år får barn och ungdomar i utvalda grundskolor i årskurserna 4-6 och 7-9 samt gymnasiet delta i en forskningsstudie. Medverkande skolklasser tas fram genom ett statistiskt urval som genomförs av Ung livsstils forskningsledning. Den senaste Ung livsstilsundersökningen genomfördes 2021. Undersökningen visar att bibliotek är den mötesplats för kultur som skolungdomar tycker kommunen i första hand ska satsa på. Biblioteken utgör en viktig mötesplats för alla unga – även för dem som inte är organiserade inom föreningsverksamhet eller deltagare i organiserad kulturverksamhet.

Liksom i regionala och nationella undersökningar på området (se exempelvis *Att bredda deltagande i kulturlivet. Hinder och möjligheter. Rapport 2023:2* Myndigheten för kulturanalys) visar Ung livsstilsundersökningarna att barns deltagande i organiserad kulturverksamhet, exempelvis via kulturskola eller förening, har en tydlig koppling till socioekonomiska faktorer.

Samråd med Helsingborgs stads ungdomsråd

Kulturförvaltningen har haft samråd med Helsingborgs ungdomsråd både inför utarbetande av kulturprogram 2021-2024 och inför aktualisering av kulturprogram 2025-2028. Ungdomsrådet har vid båda tillfällena påpekat behovet av lättillgängliga kulturlokaler och mötesplatser, för exempelvis musik. Vikten av bibliotek har särskilt framhållits.

Samråd med rådet för funktionshinderfrågor

Kulturförvaltningen har också både inför framtagande av kulturprogram 2021 -2024 och kulturprogram 2025-2028 genomfört samråd med rådet för funktionshinderfrågor. På båda samråden betonade rådet vikten av god tillgänglighet till kulturlokaler, fysisk såväl som kognitiv. När det gäller barn och unga med funktionshinder har rådet för funktionshinderfrågor särskilt framhållit betydelsen av att kulturaktiviteter finns på platser där barn och unga befinner sig – till exempel på skolor.

Workshop med elever i årskurs 6

Inför framtagande av kulturnämndens plan för kultur för barn och unga under 2022 hölls en workshop med elever i årskurs 6, kring vilka kulturaktiviteter man gillar och vilka kulturaktiviteter man skulle vilja göra. Eleverna fick också redogöra för vilka hinder man ser för deltagande.

4. Vilka barn och unga berörs av kulturprogrammet?

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för kulturnämnden. Alla barn och unga i Helsingborg berörs av kulturprogrammet.

5. Vad säger barnkonventionen?

Artikel 3, som handlar om barnets bästa, är tillsammans med artikel 2, 6 och 12 barnkonventionens grundprinciper. Dessa artiklar måste alltid beaktas vid en prövning av barnets bästa.

Artikel 2: Om alla barns lika värde och rättigheter. Ingen får diskrimineras. Barnkonventionen gäller för alla barn som befinner sig i ett land som har ratificerat den.

Artikel 3: I alla åtgärder som rör barn ska i första hand det som bedöms vara barnets bästa beaktas. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare.

Artikel 6: Varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Det handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen.

Artikel 12: Barnets rätt att bilda och uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör hen. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

Flera av artiklarna i barnkonventionen handlar om barns kulturella rättigheter:

Artikel 31 erkänner barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Staterna ska också uppmuntra sådan kulturell och konstnärlig verksamhet som är lämplig och som kommer alla barn till del. Det innebär att alla barn har rätt att få ta del av kultur i form av till exempel konst, musik, teater, dans, film och litteratur. Barn har rätt att ta del av det kulturutbud som finns för vuxna i den mån det är lämpligt, men de har också rätt till ett kulturellt utbud skapat speciellt för barn. De har även rätt att själva producera kultur i olika former.

Andra artiklar som rör kulturområdet är:

Artikel 13. Barnet ska ha rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, ta emot och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer.

Artikel 15: Barn har rätt att delta i föreningar och fredliga sammankomster.

Artikel 23: Barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv samt hjälp till att aktivt delta i samhället

Artikel 30: Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, har rätt till sitt språk, sin kultur och religion.

6. Mål i Helsingborgs stad

Plan för lika möjligheter är ett stadsövergripande verktyg i arbetet mot diskriminering och för mänskliga rättigheter. Frågor om barnets rättigheter är samlade i planen. Det finns också ett program för Helsingborgs stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter.

7. Analys och bedömning av barnets bästa

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i den nationella kulturpolitiken, så också i Helsingborgs kulturpolitik och i förslaget till nytt kulturprogram. I programmet fastställs att "Kulturen i hela Helsingborg ska utvecklas så att den möter invånarnas behov av eget skapande, kulturupplevelser, kunskap och bildning där de vistas och bor, samt ökar delaktigheten i kulturlivet. Detta med speciellt fokus på barn och unga och personer med funktionsnedsättning". Viljeinriktningen möter flera av barnkonventionens artiklar (2,6, 12, 13, 15, 23, 30, 31).

Kulturnämnden ska under programmets löptid "driva ett systematiskt utvecklingsarbete för att motverka skillnader i tillgången till kultur". Med vetskapen om att tillgången till kultur för barn och unga hänger samman med bland annat socioekonomiska faktorer vilket exempelvis Ung livsstil visar, är detta en viktig rättvisefaktor.

I kulturprogrammet anges viljeinriktningar och prioriterade områden för kulturpolitiken i Helsingborg på en övergripande nivå. När det gäller strategiska utvecklingsinsatser för området barn- och ungdomskultur hänvisar programmet till den särskilda plan som kulturnämnden beslutat om 2022. Utvecklingsarbetet fortsätter under 2025-2028.

Utgångspunkten för de strategiska insatserna i enlighet med planen är att stadens insatser så långt det är möjligt ska nå alla barn och unga oavsett var i kommunen de bor, vad de har för bakgrund och familjeförhållanden eller vilken ekonomisk situation de lever under. Planen definierar utvecklingsinsatser inom samverkan mellan förvaltningar, information och marknadsföring, breddat deltagande, kultur och hälsa samt inom forskning och utveckling.

I förslaget till nytt kulturprogram fastställs att samtliga barn i grundskola/anpassad grundskola och gymnasieskola/anpassad gymnasieskola regelbundet ska erbjudas kulturupplevelser genom kulturförvaltningen och Helsingborg Arena och Scen AB. Vidare att kulturskolan under programperioden ytterligare ska profilera innehållet och öka sitt utbud för att nå fler – insatser som möjliggör för barn att ta del av och själv utöva kultur i olika former (ambitioner som möter barnkonventionens artikel 31 m fl).

Vikten av fortsatt samverkan mellan politikområden och förvaltningar betonas särskilt. Kulturförvaltningen kan inte ensam nå alla barn och unga, och det är därför avgörande att samverkan med exempelvis skola, fritid och vård- och omsorg stärks och fördjupas under programperioden.

Ungdomsrådet och rådet för funktionshinderfrågor har påtalat vikten och behovet av tillgängliga kulturlokaler och mötesplatser för kultur i Helsingborg. Även under workshopen med årskurs 6 nämndes behovet av lokaler. I förslaget till nytt kulturprogram betonas att tillgängliga mötesplatser och noder för kultur fortsatt behöver utvecklas i hela kommunen. Som exempel ska ytterligare två områdesbibliotek etableras under programperioden. Som nämnts ovan är bibliotek den kulturlokal som barn och unga i Helsingborg tycker staden i första hand ska satsa på.

I förslaget till nytt kulturprogram beskrivs också vikten av att institutionernas verksamhet och utbud erbjuds och på olika sätt finns i hela Helsingborg – vilket är i linje med barn och ungas önskemål om ökad tillgänglighet till kulturen. Programmet nämner också att institutionernas resurser, i form av exempelvis tillgång till lokaler, kan utvecklas för att i större utsträckning gynna fler.

Barn som tillhör minoritetsgrupper har enligt artikel 30 rätt till sitt språk och sin kultur. I förslaget till nytt kulturprogram är området Nationella minoriteter medtaget som ett konst- och kulturområde under utveckling och det betonas att det är angeläget att skapa möjligheter för de nationella minoriteterna att bevara, synliggöra och utveckla sin kultur, sitt kulturarv och sitt språk.

Artikel 12 i barnkonventionen fastslår barnets rätt att fritt uttrycka sina åsikter, eller avstå om barnet så önskar, i alla frågor som rör barnet. I kulturprogrammet står att staden "under perioden ska bedriva systematiskt utvecklingsarbete för att uppnå ökad tillgänglighet, inflytande, delaktighet och relevans för invånare och besökare, genom att konsekvent utarbeta och använda metoder för medskapande". I plan för kultur för barn och unga beskrivs vidare att en struktur för dialog och

samarbete med barn och unga ska upparbetas i syfte att öka graden av inflytande och medskapande.

8. Förslag till beslut

Utifrån barnkonventionen är barnets bästa att barn och unga fritt får delta i det kulturella och konstnärliga livet. Att alla barn får ta del av kultur i form av till exempel konst, musik, teater, dans, film och litteratur. Barn har rätt att ta del av det kulturutbud som finns för vuxna i den mån det är lämpligt, men de har också rätt till ett kulturellt utbud skapat speciellt för barn. De har även rätt att själva producera kultur i olika former.

Kulturprogrammet redogör för de kulturpolitiska prioriteringarna relaterade till barn och unga i Helsingborg på en *övergripande* nivå. Det finns en uttalad ambition i programmet att bredda deltagandet och att alla barn och unga i Helsingborg ska möta kultur. Programmet hänvisar i sin tur till planer som anger konkreta åtgärder och ansvar – såsom Plan för kultur för barn och unga och Plan för lika möjligheter. Bedömningen är att ett utvecklingsarbete i linje med viljeinriktningar och strategier i nytt kulturprogram bidrar till barnets bästa i enlighet med intentionerna i barnkonventionen. Så också till efterlevnaden av barnkonventionen i stadens arbete. Detta med bäring på samtliga ovan nämnda artiklar med relevans för kulturområdet.

Inför genomförande av de utvecklingsinsatser på barn – och ungdomskulturområdet som planeras inom ramen för det nya kulturprogrammet ska, i linje med barnkonventionens artikel 3, barnets bästa beaktas.

9. Återkoppling

Förslaget till nytt kulturprogram kommer remitteras till ungdomsrådet och rådet för funktionshinderfrågor.

10. Utvärdering

Utvärdering av insatser för barn och unga inom ramen för kulturprogrammet, sker via tertialuppföljning och bokslut.

